

РЕШЕНИЕ

№ 655

гр. София, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-22 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стефан Ис. Шекерджийски

при участието на секретаря Юлия С. Димитрова Асенова като разгледа докладваното от Стефан Ис. Шекерджийски Гражданско дело № 20221100111322 по описа за 2022 година

искове с пр. осн. чл. 415, ал. 1, т. 3, във вр. с ал. 3 от ГПК, чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл. 430 от ТЗ; чл. 92 и чл. 86 от ЗЗД:

Ищецът – "Б. ДСК" АД, твърди, че между него, като кредитор, от една страна, и ответникът - Н. А. П., от друга, бил сключен Договор за кредит, като предсрочната изискуемост била обявена на 23.07.2019г., поради неизпълнение.

С оглед посоченото, ищецът моли да се осъди ответникът да му заплати:

- сумата от 29 732,38 лева – главница (дължими по Договор за кредит за текущо потребление от 20.10.2016г.), ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане,

- сумата от 2 029,65 лева - договорна (възнаградителна) лихва, начислена за периода от 10.03.2019г. до 18.09.2019г. вкл.;

- сумата от 179,47 лева - лихвена надбавка за забава, начислена за периода от 10.03.2019г. до 17.09.2019г. вкл.,

- сумата от 8 558,28 лева - обезщетение за забава за периода от 18.09.2019г. до 27.10.2022г. вкл., изчислено в размер на законната лихва за забава върху цялата изискуема главница от 29 732,38 лева; и

- сумата от 120 лева - разходи за изискуем кредит.

Претендира и разноси.

Ответникът – **Н. А. П. (N.A.P.)**, оспорва иска:

- прави възражение за давност;

- кредитът не бил обявен за предсрочно изискуем;
- имало неравноправни клаузи.

Навежда и други правни доводи.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 12 и чл. 235, ал. 3 от ГПК, приема за установено следното:

от фактическа страна:

Не се спори, че е сключен договор за кредит на 20.10.2016г. и че сумите, посочени в исковата молба не са заплатени.

Освен договор, към него има ОУ, а и справка за дължимите към банката такси – л. 30.

Срокът на цялото правоотношение е 120 месеца (чл. 2). Адресът на длъжника, посочен в договора (адрес за кореспонденция), е гр. Свиленград, ул. ****. Именно и там е направен опит да се уведоми длъжника за предсрочната изискуемост (Протоколи от 03.08.2019г., 16.08.2019г., 03.09.2019г. – л. 38-41, и Разписка от 03-09.2019г.).

Ответникът не е открит и от съда на нито един от двата, посочени в договора адреси.

Заявлението по чл. 417 от ГПК е депозирано на 21.07.2022г.

Депозирано е заключение на ССЧЕ, неоспорено от страните и прието от съда, като компетентно изготвено. От него се установява, че:

1. в изпълнение на процесния договор за кредит за текущо потребление от 20.10.2016г. кредиторът „Банка ДСК“ ЕАД е предоставил еднократно и безкасово, а кредитополучателят Н. А. П. е усвоила кредита в размер на 36 000 лева на 20.10.2016г.

2. установен е общ размер на платените суми по процесния договор за кредит за 12 405,77 лева, разпределени както следва:

- погасени са главници в размер на сумата от 6 267,62 лева;
- погасени са договорни лихви за редовна главница в размер на сумата от 6 138,02 лева;
- погасени са санкциониращи лихви върху просрочена главница в размер на 0,13 лева;

3. констатира се последно извършено плащане на 04.11.2019г. за сумата в размер на 659,97 лева;

4. първата незаплатена месечна вноска по главница/лихва е от 10.03.2019г. Това е за 29-та вноска по погасителния план, т.е. незаплатени са останали 92 броя погасителни вноски по погасителния план, разписан от страните при подписване на процесния договор за кредит;

Установени са незаплатени суми по пера на вземането с отчитане на исковите претенции и забележките в констативната част, както следва:

- размерът на незаплатената сума за главница е 29 732,38 лева;

- размерът на незаплатените договорни лихви за периода от 10.03.2019г. до 19.09.2019г. включително за сумата от 2 029,65 лева;

- констатира се размер на начислени, но незаплатени към датата на предсрочна изискуемост лихвени надбавки за забава в общ размер на 179,47 лева.

- сумата на изчислената законна лихва върху сумата от 29 732,38 лева за периода от 18.09.2019 г. до 27.10.2022 г. вкл. при спазване на законовите ограничения по време на извънредното положение е в размер на 8 870,87 лева.

По отношение на претендираната сума от 120 лева, разходи за изискуем кредит, същите са дължими от кредитополучателя съгласно разписаната от страните при подписване на процесния договор „Такси по кредити за текущо потребление“.

Към момента на отпускане на кредита е събрана служебно сумата от 187,50 лева.

от правна страна:

С договора за банков кредит банката се задължава да отпусне на заемателя парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока (чл. 430 от ТЗ).

Ответникът е потребители по смисъла на чл. 2, б. „б“ на Директива 93/13 (§ 13, т.1 от ДР на ЗЗП), а ищецът – търговец, чл. 2, б. "В" от Директивата и (§ 13, т.2 от ДР на ЗЗП).

Всички клаузи, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия – чл. 146, ал. 2 от ЗЗП (чл. 3 на Директива 93/13 / Решение на № 98/25.07.17г. по т.д. № 535/16г. на ВКС, I т.о.).

Така и Решение № 299 от 15.02.2019 г. на ВКС по т. д. № 2023/2017 г., II т. о., ТК, докладчик съдията Анна Баева: Една договорна клауза е неравнопоставена при наличието на следните предпоставки: 1 клаузата да не е индивидуално уговорена; 2 да е сключена в нарушение на принципа на добросъвестността; 3 да създава значителна неравнопоставеност между страните относно правата и задълженията – съществено и необосновано несъответствие между правата и задълженията на страните; 4 да е сключена във вреда на потребителя; и например С-745/19 Eurobank Bulgaria.

1. Последната престация (плащане) от страна на длъжника е от 04.11.2019г. (в тази връзка Определение № 577 от 15.10.2009г. по т.д. № 503/2009г., т.к., I т.о. на ВКС и Определение № 442 от 15.06.2012г. по т.д. № 208/2011г., т.к., II т.о. на ВКС). От тогава, до 21.07.2022г., няма пълен период от 3 години (което се отнася само до лихвите и таксите). Главницата се погасява с 5 годишна давност - вземането е едно, разделено на части, а не периодично такова. Изключение е само револвиращия кредит, а този не е такъв (Понятието "периодични плащания" по смисъла на чл. 111, б. "в" от закона за задълженията и договорите се характеризира с изпълнение на повтарящи се задължения за предаване на пари или други заместими вещи, имащи единен правопораждащ факт, чиито падеж настъпва през предварително определени интервали от време, а размерите на плащанията са изначално определени или определяеми без да е необходимо периодите да са равни и плащанията да са еднакви - ТР № 3 от 18.05.2012г. по ТД № 3/2011г., ОСГТК на ВКС и Определение № 326 от 20.06.2019 г. на ВКС по т. д. № 1829/2018 г., I т. о., ТК, докладчик съдията Емил Марков).

Заповедният съд има задължението да провери сложния фактически състав, даващ му възможност да издаде заповед по чл. 417 от ГПК. Ако това не стане (заявлението бъде отхвърлено изцяло или частично на някакво основание), той указва на заявителя, че следва да се предяви осъдителен иск, като за него важи, че е предявен към датата на депозиране на заявлението и че също така е събрана $\frac{1}{2}$ от дължимата държавна такса. Единствено няма да е налице опростената заповедна процедура – арг. от чл. 415, ал. 1, т. 3, във вр. с ал. 3 *in fine* от ГПК.

2-3. ФЛ, което не изпълнява договорното си задължение да може да бъде открито на адреса, посочен в договора, тъй като това е и облигационно задължение (в случая адресът е дори и административен – г-жа П. е с все още непрекъзната адресна регистрация именно там – л. 64), не може да се ползва с повече права от това, което го е сторило и се защитава от договорен представител, а не служебно назначен такъв. В тази връзка например: Решение № 148/02.12.2016г. по т.д. № 2072/2015г. на ВКС, I т.о., Решение № 25/03.05.2017г. по гр.д. № 60208/2016г. на ВКС, II г.о.; Решение № 198/18.01.2019г. по т.д. № 193/2018 на ВКС, I ТО - предсрочната изискуемост е била обявена на длъжника с връчване на копие от исковата молба на особения му представител, назначен на осн. чл. 47, ал. 6 ГПК; Определение № 454/26.09.2019 г. по т.д. № 144/2019 г. на ВКС, I ТО.

Или доводът за ненастъпилия ефект на предсрочната изискуемост е неоснователен. Същото се отнася и за довода, че особеният представител не можел да представлява страната във връзка с документацията относно предсрочната изискуемост.

Приложими са две ТР. От една страна, според т. 18 от ТР по т.д. № 4/2013г. на ОСГТК на ВКС, в хипотезата на предявен иск по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, респ. чл. 415, ал. 1 ГПК, за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че целият кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. От друга обаче – според т. 1 от ТР № 8/2017г. от 02 април 2019г., допустимо е предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост да бъде уважен само за вноските с настъпил падеж, ако предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ. Предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо, въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК.

Това означава, че дори и при ненастъпила предсрочна изискуемост, биха се дължали всички вноски, падежирали до датата на последното о.с.з.

4. предвид заключението на в.л., предоставената сума е усвоена изцяло, още повече, че има и частично погасяване на дълга.

5. нормата на чл. 10, ал. 1 от ЗПК не е нарушена. Текстът е видимо на шрифт поне 12 *times new roman*, а ръкописните изписвания са на длъжника – имена, адреси и подписи. Идеята на законодателя е била да не се затрудни кредитополучателят да възприеме

информацията на текста, а той е наясно с данните, които записва. Това се прави, за да може при евентуално оспорване, да има достатъчен ръкописен текст, който да позволи графологично изследване.

По разбиранията на решаващия орган, текстът е ясен. Няма неравноправни клаузи (с едно изключение), като това се отнася дори и до първоначално събраната такса от 187,50 лева (арг. за обратното от чл. 18, ал. 1 от ЗПК – при евентуален отказ не се дължи заплащане и съобразно редакцията на нормата би следвало да се предположи, че при одобрение, тази такса може би била дължима, освен например при прекомерност или друга установена злоупотреба - Определение № 1381 от 22.12.2023 г. на ВКС по к. т. д. № 613/2023 г.)

Съгласно Решение № 92/09.09.2019г. по т.д. № 2481/2017г. на ВКС, II ТО - произтичащата от чл.146, ал.1 вр. чл.143 ЗЗП нищожност на уговорката в клауза от договор за банков кредит, даваща право на банката - кредитор да променя едностранно лихвата по кредита при промяна на БЛП, не обуславя нищожност и на уговорката в същата клауза за заплащане от кредитополучателя на договорна лихва в размер, формиран като сбор от БЛП с точно определен към датата на подписване на договора размер в проценти и договорна надбавка. Същевременно според Съда на ЕС в Люксембург, в този случай националният съд може да се позове и на диспозитивна разпореда от националното право, ако такава съществува.

След като годишното оскъпяване не надхвърля 50 %, а това е така дори и с оглед изложеното в отговора (л. 92), не може да се приеме, че има злоупотреба, довела до правен дефект (недействителност) на норма или норми от договора или ОУ към него (чл. 19 ЗПК).

При забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата (чл. 33, ал. 1 от ЗПК). Единствено таксата от 120 лева е неравноправна (арг. и от ал. 2). Това не се отнася до 10-те пункта на законната лихва (Решение № 269 от 16.10.2008 г. на ВТАС по в. гр. д. № 495/2008 г., докладчик съдията Галя Маринова).

Предвид заключението на в.л., сумите се дължат, като дори законната лихва е по-голяма от претендираното. Претенцията следва да се отхвърли само относно разхода за изискуем кредит.

по разностите:

На основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК на ищеца се дължат разноси и юрисконсултско възнаграждение, съобразно уважената част от исковете – **6 205 лева**.

Воден от гореизложеното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 415, ал. 1, т. 3, във вр. с ал. 3 от ГПК, чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, във вр. с чл. 430 от ТЗ; чл. 92 и чл. 86 от ЗЗД, **Н. А. П. (Н.А.Р.)**, ЛНЧ *****, съд.адр.: гр. София,ж.к. ****, тел. ****, e-mail: ****@abv.bg, чрез адв. П. Г. Ч. – САК, особен

представител, да заплати на **"Б. ДСК" АД**, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. "****", представлявано от изпълнителните директори Д.Д.М. и Б.Ф.С., чрез пълномощника юрисконсулт Г.И.А., упълномощена съгласно пълномощно рег. № 14695, 14696/21.12.2021г. на нотариус М.Ш., рег. № 042 с район на действие района на РС - гр. София, съд.адр.: гр. София, бул. "****", етаж мезанин, следното:

- сумата от **29 732,38 (двадесет и девет хиляди седемстотин тридесет и два лева и тридесет и осем стотинки) лева** – главница (дължими по Договор за кредит от 20.10.2016г.), ведно със законната лихва върху нея, считано от 27.10.2022г. до окончателното ѝ изплащане;

- сумата от **2 029,65 (две хиляди двадесет и девет лева и шестдесет и пет стотинки) лева** - договорна (възнаградителна) лихва, начислена за периода от **10.03.2019г. до 18.09.2019г. вкл.**;

- сумата от **179,47 (сто седемдесет и девет лева и четиридесет и седем стотинки) лева** - лихвена надбавка за забава, начислена за периода от **10.03.2019г. до 17.09.2019г. вкл.**,

- сумата от **8 558,28 (осем хиляди петстотин петдесет и пет лева и двадесет и осем стотинки) лева** - обезщетение за забава за периода от **18.09.2019г. до 27.10.2022г. вкл.**, изчислено в размер на законната лихва за забава върху цялата изискуема главница от 29 732,38 лева, като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за сумата от **120 (сто и двадесет) лева**, разходи за изискуем кредит, като **НЕОСНОВАТЕЛНА**, както и на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК

- сумата от **6 205 (шест хиляди двеста и пет) лева**, сторени деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение, съобразно уважената част от иска.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____